

# DigiTool и Rosetta - предизвикателствата на дигиталната библиотека



НАБИС

ФОНДАЦИЯ

НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА  
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА  
СИСТЕМА

Първо – за най-актуалните неща:



DigiTool и Rosetta са два продукта за "digital assets management" - за управление на дигитални активи.

Това са продукти, които НАБИС притежава и които се използват от няколко от библиотеките членове на НАБИС.



НАБИС  
ФОНДАЦИЯ  
НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА  
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА  
СИСТЕМА

Най-актуалното е, че съвсем наскоро завърши един проект по прехвърляне на съдържанието от DigiTool в Rosetta.

Защо беше необходим този проект?

И двата продукта са произведени от Exlibris. Rosetta се позиционира като наследник на DigiTool. От няколко години DigiTool се поддържа, но не се развива - с предположение, че потребителите ще мигрират към Rosetta.



НАБИС

ФОНДАЦИЯ

НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА  
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА  
СИСТЕМА



В рамките на проекта съдържанието беше пренесено (с наистина малки изключения). То си е винаги приключение - пренасянето на съдържание от един продукт в друг, но в този случай сериозни проблеми нямаше.

От пренасянето, единствена практическа поука и препоръка към библиотеките, е да имат точно описание какви ВИДОВЕ обекти те съхраняват в текущата си система.



ФОНДАЦИЯ  
НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА  
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА  
СИСТЕМА

В DigiTool се оказа, че има такива обекти:

1. книги - METS със страници jp2; описателни метаданни MARC21
2. книги - METS със страници jpg; описателни метаданни MARC21
3. книги - METS с глави pdf (сканирани); описателни метаданни MARC21
4. книги - с единствен pdf (born-digital - не сканирани); описателни метаданни MARC21
5. фотографии - jpg; описателни метаданни DC



Важно е да се знае какви видове обекти има в системата, защото в някакъв смисъл всеки вид се пренася поотделно.

И така този проект - пренасянето - мигрирането - завърши сам по себе си без особени проблеми.

Цялостният резултат, обаче, не беше много убедителен и ние решихме да продължим да използваме DigiTool за поне още една година. Exlibris планират съществени допълнения към Rosetta за това време.





Digital assets management system

Repository

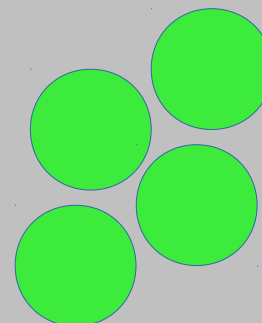
Какви по-важни разлики има между DigiTool и Rosetta?

Първо, една "digital assets management system" има една част "repository". Тя "приема", "поддържа" и "дава достъп" до дигиталните обекти.



В прост случай (като една фотография), дигиталният обект може да се състои от

- един файл - копие на фотографията
- един файл - thumbnail
- един файл - описателни метаданни
- един "файл" - служебни метаданни



--- кой има право да променя/изтрива обекта

--- кой има право да вижда обекта

--- по какъв начин да се показва обекта !!! за различните начини за показване - по-после





В по-сложен случай (като една книга),  
към това се добавят

- по един файл за всяка страница -  
копие на страницата

- един файл за структурата - първа,  
втора страница, първа, втора глава и  
Т.Н.

- Грамматика славено-болгарска
  - + [Корица и начални страници]
  - + Прелюбезна българска юносте!
  - + Вступленіе
  - Книга първа. Начертателна
    - + Име
    - Мъстоименіе
      - + [с.125]
      - + [с.126]
    - + Глаголъ
    - + Причастіе
    - + Предлогъ
    - + Наръчіе, союзъ, междометіе
  - Книга втора. Знаменателна
    - + Име
    - + Мъстоименіе
    - + Глаголъ
    - + Причастіе именно
    - + Причастіе частично
    - + Наръчіе
    - + Союзъ
    - + Междометіе
  - + Книга третіа. Производителна
  - + Книга четвърта пета шеста...



Така че, "repository"

- приема само "правилни" обекти - на които частите са "правилни" и съгласувани
- позволява корекции, които запазват обектите "правилни"
- позволява корекции само на хора, които имат право
- дава достъп до обекта само на хора, които имат право
- показва обекта по зададения начин

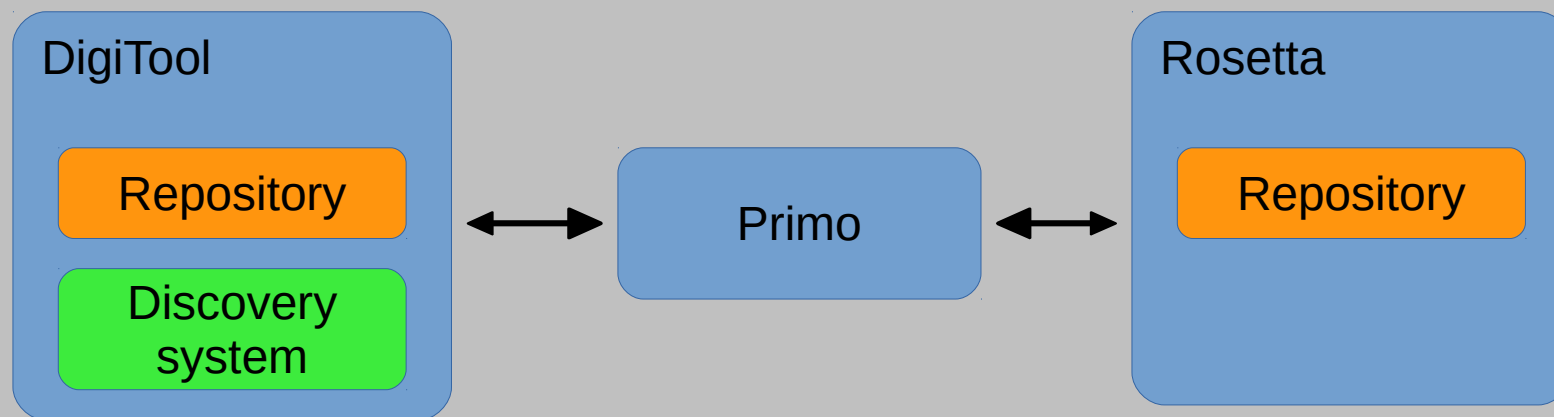


## Repository

Така, и DigiTool и Rosetta имат "repository". Разлики тук има най-вече заради това, че в Rosetta се набляга особено на функцията ѝ като "long term preservation system".

Rosetta има по-сложна процедура за въвеждане на данни, повече изисквания към форматите и по-сложна процедура за корекции.





По-съществена е разликата между DigiTool и Rosetta другаде. Една "digital assets management system" може да има, може да няма една втора част - "discovery system".

Това всички знаят - такава система е Primo.

Разликата е, че DigiTool може да работи заедно с Primo, но има и собствена "discovery system". Докато Rosetta може само да работи заедно с Primo.



Има обяснение на това решение за Rosetta. Просто като "discovery system" Primo е много по-модерна и по-мощна система от тази, която е част от DigiTool.

От друга страна, обаче, "digital assets management systems" си имат специфики.

Най-вече колекциите.



НАБИС

ФОНДАЦИЯ

НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА

БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА

СИСТЕМА



Много е прието и е удобно обектите в такава система да се организират йерархично - като файловете в компютъра - папка/подпапка/подподпапка - съответно - колекция/подколекция/подподколекция.

И това да се съчетава с търсенето - вървим в тази структура колекция/подколекция и на някакво ниво казваме "от тази подколекция искам да видя всички обекти, които имат някаква връзка с Троян".

## Колекции на Университетска библиотека "Св. Климент Охридски"

[Автореферати на тези, защитени в СУ "Св. Кл. Охридски"](#) (407)

[Архив "Стоян Романски"](#) (379)

[Архив на акад. Стоян Аргиров](#) (239)

[Публикации](#) , [Ръкописи на лекции](#) , [Лични фотографии](#)

[Български старопечатни издания \(1806-1878\)](#) (44)

[Старопечатни книги](#) , [Старопечатна периодика](#)

[Годишник на СУ "Св. Климент Охридски"](#) (29)

[Исторически факултет](#) , [Факултет по славянски](#)



НАБИС

ФОНДАЦИЯ

НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА  
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА  
СИСТЕМА



Е, това е възможно в DigiTool и не е възможно в Rosetta/Primo.  
Това съчетание - на йерархия и търсене по ключови думи.  
Макар че, като цяло търсенето в Primo е по-модерно отколкото  
търсенето в DigiTool.

Поради тези причини, ние решихме да продължим да  
използваме DigiTool за поне още една година.

Exlibris планират за това време да добавят към Rosetta всички  
възможности, които съществуват в DigiTool.



НАБИС

ФОНДАЦИЯ

НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА  
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА  
СИСТЕМА

А сега няколко думи за различните начини за показване на един и същ обект.

Те може да са различни по много прост начин - една група фотографии искаме да показваме на тъмен фон, друга група фотографии искаме да показваме на светъл фон.

А може да са различни по много сложен начин. Както са различни начините за гледане на филм от интернет.

Единият начин е да “свалим” целия филм и после да започнем да го гледаме.

Другият начин е да започнем да гледаме веднага - например, YouTube.



НАБИС

ФОНДАЦИЯ

НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА

БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА

СИСТЕМА

Точно така може и с изображенията. Единият начин е библиотеката да изпраща цялото изображение и браузърът на читателя да прави “zoom” - доколкото може.

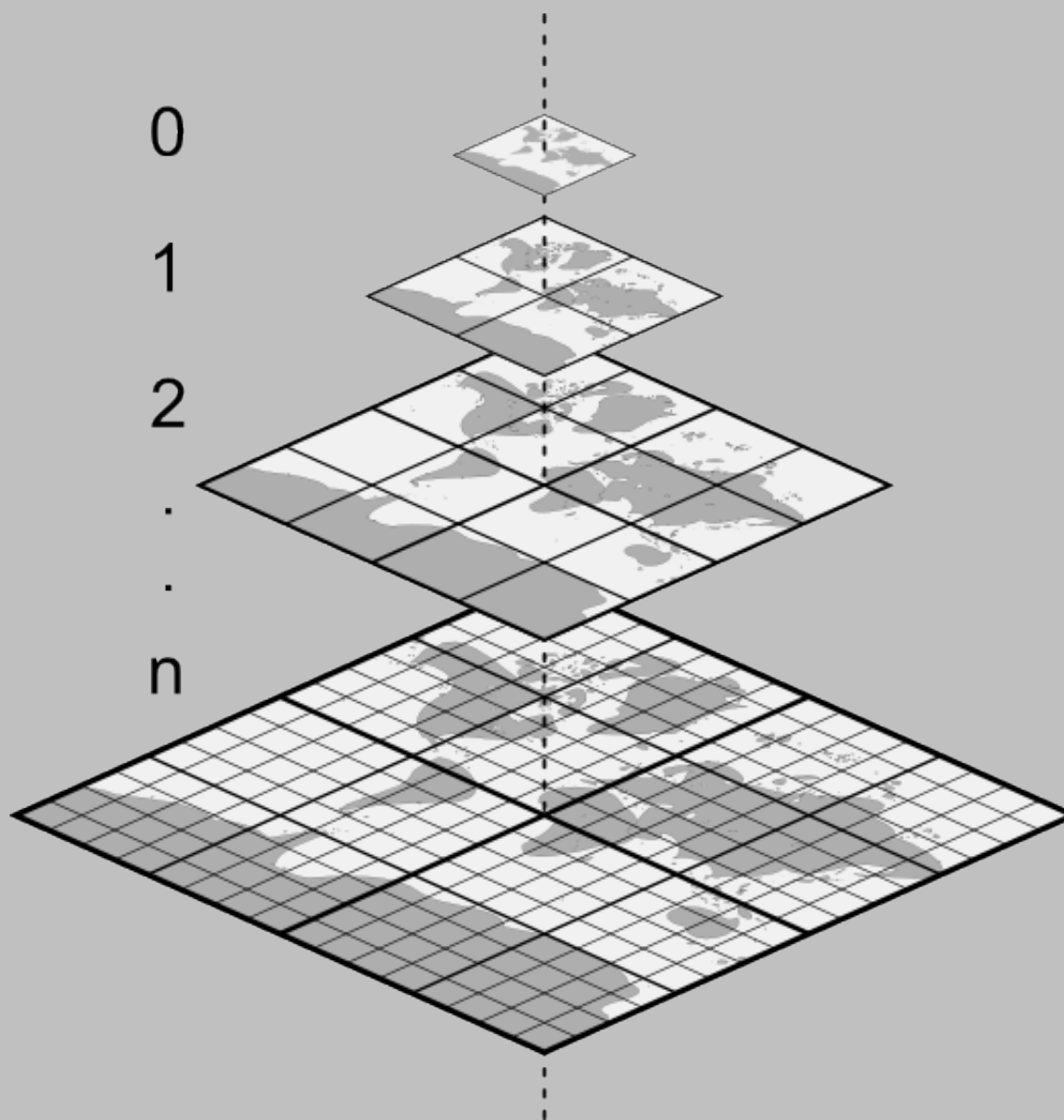


НАБИС  
ФОНДАЦИЯ  
НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА  
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА  
СИСТЕМА

Другият начин е  
библиотеката да има  
различно големи копия  
на изображението и да  
изпраща на браузера

или цяло малко копие

или част от голямо -  
няколко квадратчета -  
колкото трябва за да  
се изпълни прозореца  
на браузера.



НАБИС

ФОНДАЦИЯ

НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА

БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА

СИСТЕМА



Всъщност, при втория начин за едно само изображение тече постоянен диалог между браузера и библиотеката. Браузърът иска и библиотеката му изпраща – или цяло малко копие или югозападната част от по-голямо копие и т.н.

По подобни два начина могат да се показват и книги, които са дигитализирани като pdf файл.

Може или да се изпраща целия файл, или браузърът да си иска – първо първата страница, после седмата страница и т.н.



НАБИС

ФОНДАЦИЯ

НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА

БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА

СИСТЕМА

Като оставим настрана техническите подробности, какви са за библиотеката разликите между двата начина.

Когато се изпраща еднократно цял файл, първо читателят трябва да чака по-дълго докато се появи нещо в браузера. Второ, по-лесно е за читателя да си запише този файл и да го използва нататък offline.

Когато файлът стига до браузера на части, по-бързо се появява там нещо и библиотеката не губи контрол върху файла - ако ще даже само заради целите на статистиката.



НАБИС

ФОНДАЦИЯ

НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА

БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА

СИСТЕМА



Това е всичко.



НАБИС

ФОНДАЦИЯ

НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЧНА  
БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА  
СИСТЕМА